

vsega življenja; javaljne bi bil iz zgodovine stvarjenja ustvaril oratorij. — Preproste besede izvirnega teksta ponavlja Haydu v najpreprostejši glasbeni obliki, recitativno. Nekamo veselonajivno kakor dete, pred katerim se razgrinjajo nove podobe, opeva v solistiških partijah obsežneje posamične dogodke v stvarjanji — samó prvi pojav božje moči v pustem vsemirji opisuje mogočno zbor — in videč, kako vse lepo uspeva, poklada vriskaje svoja čustva v veličastne zборе in v najradoštnejše slavospeve. In veselje prihaja čimdalje večje, dokler ne dospè koučno do ustvaritve prvega človeka, kjer s čudovitim dvosplovom Adamovim in Evinim in velikanskim zborom završuje zgodovino vélikega dela in svoj véliki proizvod. — Poslušalca gane baš ona najivnost in prepričevalna resničnost izraženih čustev, globoka pobožnost in vera v to, kar opeva. Oblikovna dovršenost (izredno učinkujoče stopnjevanje pomočkov, recitativ, solo, zbor in končni fugirani stavki, takisto dražestno glasbeno slikanje) mora navdušiti vsakega glasbenika, ona resničnost v čustvovanji in veličastvo vsega dela pa prevzame vsakogar. —

O zvršitvi rečemo samo to, da je bila v vsakem oziru vredna glasbotvora; veličastno delo se je izvajalo z velikanskimi pomočki, z zborom okolo 180 čvrstih glasov. Za šolske zборе „Glasbene Matice“ je brez dvojbe jako primerno, da se uporabljajo pri takih koncertih, za koncerte pa tudi. Vse je zvenelo čvrsto in lepo — v večji dvorani bi bilo pač zvenelo še lepše — točno so se izvajali najtežji fugirani stavki, fino vse podrobnosti, tako da je treba izraziti brezpogojno hvalo zboru in njega voditelju g. *M. Hubadu*. Kot solista sta se precěj uspešno poskusila gospodičina *Leštinska* in gospod *Vašiček* v nevajenem oratorijskem zlogu; gospod *Razinger* je že davno priznan za izbornega oratorijskega pevca. — Koncert je bil iz kratka zopet jako znamenit dogodek za slovensko glasbo, in „Glasbena Matica“ smé biti vedno ponosna nanj! *K. Hoffmeister*.

Iz odborove seje »Maticе Slovenske« dné 14. sušca. Predsednik prof. *Fr. Levec* poroča, da »Matica« ne izdá drugega natiska Lavtarjeve »Geometrije«, ker jo založi knjigarna Bambergova. — Ob smrti dr. Račkega je »Matica Slovenska« brzojavno izrazila svoje sočutje »Jugoslovanski akademiji« in na rakev svojega častnega člana položila venec s trakovi. Pri pogrebu so »Matico« zastopali odborniki; arhivar *Koblar*, prof. *Pleteršnik*, prof. *dr. Požar* in prof. *Rutar*. — Ko se položi temeljni kamen »Národnemu domu«, zastopal bode »Matico« direktor *Šubic*. — Zaradi izpremembe društvenih pravil je treba preosnovati tudi opravljeni red. Preosnova se izroči istemu odseku (*dr. Dolenc*, prof. *Kržiž*, prof. *Levec*, direktor *Šubic* in tajnik *Lah*), ki je napravil načrt novim pravilom. Novi opravljeni red se predlóži, ko ga odobri odbor, vélikemu zboru dné 17. velikega travna. — Letošnje knjige bodo: 1. Letopis za leto 1894. (urednik prof. *A. Bartel*); 2. Doneski k zgodovini Škofje Loke, spisal prof. *dr. Fr. Kos*; 3. Zgodovina slovenskega slovstva, I. del (od prvega početka do Vodnika), sestavil *dr. K. Glaser*. — Če se »Vabilu slovenskim pisateljem« (glej denašnji list; op ured.) do postavljenega roka odzove dovolj pisateljev, utegne iziti še kot četrta knjiga I. zvezek Knezove knjižnice. — Knjižnici je priraslo od zadnje odborove seje 113 knjig, zvezkov in časopisov. — »Letopisa« in »Goriške« je ostalo le še malo iztiskov, več pa je ostalo izvodov povesti »Z ognjem in mečem«. — Po nasvetu arhivarja *Koblarja* se sklène delati na to, da »Matica« zopet izdá zemljevid slovenskih pokrajin. — Za leto 1892. je plačalo udnino 2015 letnikov, za leto 1893. že 2084, za letos doslej 316. Od zadnje odborove seje je pristopilo društvu novič ali na novo 23 društvenikov, in sicer 2 ustanovnika (izmed letnikov) in 21 letnikov.

Slovensko planinsko društvo. Slovensko planinsko društvo je izdalo letno poročilo o svojem delovanji leta 1893. Kakor vidimo iz tega poročila, bilo je delovanje jako uspešno, tako da sme odbor ponosno gledati na svoje uspehe, kar se je tudi vse-

stranski prav laskavo priznavalo pri občem zboru. Društvo je štelo v minulem letu 225 članov, med njimi tri ustanovnike (gg. dr. Šegulo v Novem Mestu, dr. Ferneja Glančnika v Mariboru in Pëtra Majdiča v Celji). Društvo ima tudi dve podružnici, in sicer kamniško in savinjsko (zaduje vlada še ni potrdila).

Društveno delovanje se je raztezalo največ na Kranjsko in Štajersko. Društveni član g. Kocbek je odkril meseca oktobra leta 1893. v spremstvu vodnika Piskernika nov pot na Rinko, katerega je zelo zanimljivo popisal v posebnem članku v letnem poročilu z naslovom „Novi pot na Rinko“. Kaj nevarno je bilo zaznamenovanje pota iz Bohinjske Bistrice čez Komno v Sočo. To jako naporno delo je zvršil občinski tajnik g. Ravhekar. — Vender pa se je tudi že začelo delovati na Primorskem in Koroškem, dasi še oskromneje. Društvo je zaznamenovalo 97 potov poleg 11 potov po tivolskem gozdu ter popravilo in iz nova napravilo nekatera pota. Svojim članom je priredilo dva društvena večera, na katerih sta predavala gg. prof. Borštner o Kamniških planinah in prof. Rutar o poti iz Bohinjske Bistrice čez Komno v Sočo. Izmed štirih društvenih izletov je bil zlasti znamenit binkoštni izlet na Učko in od tam v Hrvaško Primorje. „Primorsko planinsko društvo“ na Reki je jako gostoljubno in slovesno vzprejelo slovenske turiste in njim na čast priredilo izlet v Kraljevico in Baker.

Slovensko planinsko društvo je nastopilo drugo leto svojega delovanja. Ustanovila je to društvo idejalna navdušenost za prelepe slovenske planine in Kras. Društvo hoče ohraniti naši domovini kolikor mogoče domači slovenski značaj. Veselo pozdravljamo in gostoljubno vzprejemljemo tujce, ki se hodijo čuditi prirodnim krasotam slovenskih deželâ. Uverijo pa naj se tudi, da „od nekdanj tukaj stanuje moj rod, če vé kdo za druž'ga, naj reče, odkod“. Od občinstva pa pričakuje društvo izdatne gmotne in duševne podpore, da bode kos vzvišeni svoji nalogi. Ustanovnik plača jedenkrat za vselej 30 gld., vsak pravi član pa po 3 gld. na leto. Razven tega doneska mora vsak pravi član plačati 1 gld. vzprejemnine. Vzpodbujaj nas častno priznanje, katero je dobilo društvo od odločilnih strani, kakor od prof. Frischaufa v Gradci in c. in kr. vojaškega geografskega zavoda na Dunaji. Pristopajte torej „Slovenskemu planinskemu društvu“!

n.

Glagolitica II. Grškovičev odlomak glagolskog apostola. Izdao i ocijenio prof. V. Jagić. Sa 4 fototipska snimka (separ. odtisek iz »Starin« XXVI). U Zagrebu 1893, 8°. 129. — Ta razprava je največje važnosti za poznavanje najstarejše dōbe glagolske pismenosti srbohrvaške redakcije, ker je dognala, da se je glagolska pismenost do XIII. stoletja nahajala tudi po Bosni in Hercegovini. Sedaj šele nam je popolnoma jasno, da se strinjajo izključljivo hrvaški glagolski spomeniki (v Primorji in na otokih) v marsičem s spomeniki novejše bolgarske redakcije. Prej si nismo mogli dovolj pojasniti tega pojava, ker nismo vedeli, da je bila glagolska pismenost v Bosni, Hercegovini in Stari Srbiji vez, katera je spajala hrvaški sever z macedonskim jugom. Vse posebnosti nove redakcije so se razširile iz Bolgarske, neposredno iz Macedonije, šele po bosansko-glagolskih spomenikih tudi med hrvaške. S tem je pa tudi temeljito iztrebljena vera v neizpremenjeno panonsko lice glagolskih hrvaških spomenikov, zakaj v njih ni najti samo panonske dedščine, t. j. stare redakcije, ampak tudi dovolj nove primesi, katera se je utepla iz bolgarskega juga. Sicer smo že vedeli po Mihanovičevem odlomku, da se je glagolica rabila v stari dōbi tudi na srbohrvaškem jugu, toda ta odlomek se je stavil na skrajni jugozapad radi cirilskih istodobnih ali še starejših spomenikov srbohrvaške redakcije, pisanih nekje v starosrbskih in deloma morda celo še zapadnejših krajih srbskega juga. Mihanovičev odlomek tedaj ni nikakor mogel rabiti v dokaz, da se je glagolska pismenost razvijala tudi po Bosni in Hercegovini, to nam je dokazal šele prof.